

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Sifre Kodesh

‘im targumim u-ve’urim mi-meḥabrim shonim

Sefer Yehezkel

Landau, Moses I. Landau, Moses I.

Prag, 597 [1836 oder 1837]

בכ לאקזחי

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9132

יחזקאל כא כב

אנשים בערים חרשי משהית: (ז) לאשתהיה לאכלה דמך יהיה בתוך הארץ לא תזכרי כי אני יהוה דברתי:

כב (א) ויהי דבר יהוה אלי לאמר: (ב) ואתה בן אדם התשפט התשפט את עיר הדמים והודעתה את כלל תועבתיה: (ג) ואמרת כה אמר אדני יהוה עיר שפכת דם בתוכה לבוא עתה ועשתה גלולים עליה קטמאה: (ד) בדמך אשר שפכת אשמת ובגדולך אשר עשית טמאת ותקריבי ימך ותבוא עד שנותיך על כן נתתיך חרפה

לגויים

הרגום אשכנוי סג

איבערלאססען, דיא ערפיני דעריש זינראים פערדערבען. (ז) דעם פייער זאללסט דוא צום רויבע ווערדען, דיין בליט זאלל אין דיינעם לאנדע פער גאססען, אונר זא דיין אנדענ: קען גאנץ פערלעשט ווער דען. — איך, דער עוויגע, האבע עס זא פעררהענגט.

כב (א) דעם עוויגען ווארט ווארד פערנער מיר, וויא פאלגט: (ב) דוא עררעני זאהן! וויללסט דוא ריכטען? וויללסט דוא דיעזע בלוטשול. דינע שטאדט ריכטען? מאכע איהר בעקאנט אללע איה רע שאנדטהאטען: (ג) זאנע: זא שפריכט דער הערר, דער עוויגע: איינע שטאדט, דיא אין איהרער מיטטע בלוט פערניעסט, דיא זיך נעמען מאכט, אונר זיך דאזיט פער. אונרייניגעט, דערען שטראפ. צייט קעמט (מוכח ווייליק).

(ד) דורך דאז בלוט דאז דוא פערגאססען, האסט דוא דיך פער שולדעט, דורך דיינע געטצען דיא דיר מאכטעסט, האסט דוא דיך פער אונרייניגעט: דוא האסט אלוז זעלכסט גענעהערט דיינע שטראפצייט, אונר זעלכסט דאז ענדע דיינער יאהרע הערבייא געפיהרט: דארום לאס איך דיך צום שפאטט אללער פעל.

כב (כ) החשוט את עיר הדמים ירושלים: והודעתה. מסיק פ"א. והודעת אותה: (ג) עיר שפכת דם בתוכה לבוא עתה. הכי מקר' מסורס וזהו פי' עיר שפכת דם בתוכה אמר ה' אלהים לבוא עתה: ועשתה גלולים. כמו ואשר עשתה גלולים וכו': (ד) עד שנותיך. גזירת ונושנתם (דברים ד') בגי' שאמר משה: וקלמה. דנה שהכל נדברים בך. סרלרין

באור

(לז) בערים, תרגומא שאלשן והסנה בער נאש, ולו יאות גם לתרגום חרשי משהית כיונתן (כ) החשפט, האס באורנו לעיל ב' ד'. (ג) עיר ששכת דם, עיר אשר בתוכה נאסך דם. לבוא עתה, ענינו אלו לא טעה כי אס באסיבת דם ככר בל עתה, ואף גם מה עתה, אשר האוסס פגע על פגע ועשתה גלולים. (ד) עד שנותיך, חזק

לגזים וקלסה לכל הארצות:
 (ה) הקרבנות ורחקות ממך
 יתקלסו בך טמאת השם רבת
 המהומה: (ו) הנה נשיאי ישראל
 איש קורעו היו בך למען שפך
 דם: (ז) אב ואם הקלו בך לגר
 עשו בעשק בתוכך יתום ואלמנה
 הונו בך: (ח) קדשי בנות ואת
 שבתתי חללת: (ט) אנשי רכיל
 היו בך למען שפך דם ואל
 ההרים אכלו בך זמרה עשו
 בתוכך: (י) ערות אב גלה בך
 טמאת הנדה ענו בך: (יא) ואישו
 את אשת רעהו עשה תועבה
 ואיש את כלתו טמא בזמה ואיש
 את אחתו בת אביו ענה בך:

פעלקער אונד צור שמאך אל
 לער לענדער ווערדען. (ה) דיא
 נאהען אונד דיא פאן דיר ענט
 פערנטען זאללען דיר פער
 שאפטען, דוא נאמען אונ
 ריינע, דוא פיעל צערריטטע
 טע! (ו) זיעהע! ישראל'ס פיר
 שטען, דיא אונטער דיר ווא
 רען, געברויכטען יעדער זיי
 נע מאכט אום בלוט צו פער
 גיעסען; (ז) פאטער אינר מיט
 טער ווערדען גערינג נעשעטט
 אין דיר, דען פערמערען אין
 דיינער מיט טע בעהאנ
 דעלן זיא מיט געוואלטטהאט,
 דיא וואיזען אינר וויטווען אונ
 טער דיר בערריקקען זיא.
 (ח) מיינע הייליגטהימער פער
 אכטעסט דוא, אונד מיינע רוי
 העטאגע ענטווייהעסט דוא;
 (ט) פערליימדער זינד אין דיר
 אום בלוט צו פער גיעסען,
 איף דען (געטלען) בערגען
 שפייזען זיא, אונד טרייבען
 אונצולט אין דיינער מיטטע.
 (י) דיא בלאסע דעם פאטערס
 ווירד אויפגעדעקט ביא דיר,

שחר

דיא אבג ענא נד ערטע (אונרינע) שענרען זיא ביא דיר. (יא) יעדער בע
 געהעט שאנדטהאט מיט דעם ווייבע זיינעם נעכטטען, יעדער ענטעהרט דורך אונצולט
 זיינע שויעגערטאטער, אונד שענדעט ביא דיר זיינע אייגענע שוועסטער, דיא טאכטער
 זיינעם

ר ש י

פרלרין בלע"ז: (ח) יתקלסו בך. ומה היא הקלסות טמאת השם זו היא טמאת את שמה
 שהיו נקראים עם קדוש בניס ליוזרס וגראו עלמס להקרות עם טמא שפתים (ישעיה ו):
 (ו) איש לזרועו. כל דאלים גבר: (ז) אב ואם הקלו בך. כל החוענות שברשת קדושים
 מהיו שהוהרו עליהם נמנו כאן: (ח) קדשי בנות. ולא כמו שאמרתי לרזוננס חזבמו (ויקרא
 י"ט): (ט) ואל הסרים אכלו בך. ובטוריא פלחו בך לטעווחא: זימה עשו. עלות של רשעה:
 וחבלעי

ב א ר

תקור מלת קן, כלומר עד קן שומיך. (ו) איש לזרועו, כל דאלים גבר, (רז"י). (ט) אנשי
 רכיל וגו' למען שפך דם, יתקן כי דבר מ:רשעים האלה אשר בעד מקור כסף ענו בליש
 לדיק

יחזקאל כב

תרגום אשכנזי סד

(יג) שָׁחַד לְקַחוּ בְךָ לְמַעַן שְׁפֹךְ-
 דָּם נֶשֶׁךְ וְתִרְבִּית לְקַחַת וְהַבְצִיעִי
 רַעֲיֶיךָ בְּעֶשְׂקִי וְאֶתִּי שְׂכַחַת נַאֲם
 אֲדַנִּי יְהוָה: (יד) וְהִנֵּה הִכִּיתִי כַּפִּי
 אֶל-בְּצַעַךְ אֲשֶׁר עָשִׂיתָ וְעַל-דָּמְךָ
 אֲשֶׁר הָיוּ בְּתוֹכְךָ: (טו) הִיעָמַד
 לְבָבְךָ אִם-תְּחַזְקֶנָּה יָדְךָ לַיָּמִים
 אֲשֶׁר אָנִי עֹשֶׂה אוֹתְךָ אָנִי יְהוָה
 דִּבַּרְתִּי וְעָשִׂיתִי: (טז) וְהַפִּיצוּתִי
 אוֹתְךָ בְּגוֹיִם וּזְרִיתֶיךָ בְּאַרְצוֹת
 וְהִתְמַתִּי טַמְאֹתֶיךָ מִמֶּךָ:
 (יז) וְנִתְלַת בְּךָ לְעֵינַי גּוֹיִם וְיָדַעַת
 כִּי-אָנִי יְהוָה: (יח) וְיִהְיֶה דְבַר-יְהוָה
 אֵלַי לֵאמֹר: (יט) בֶּן-אָדָם הִיוּ-לִי
 בֵּית-יִשְׂרָאֵל לְסוֹג כָּלֶם נְחֻשֶׁת

זיינעם פֿאַטערס; (יג) כעשטע
 פֿונג נעהמען זיא אן בייא דיר
 אים ב'זט צו פֿערגרועסען, ציג
 זען אונד איבערשום נומסט
 דוא, ריינענעכסטען בעאיג
 טרעכטיגעסט דוא געוואלט
 טהעטיג — אונד מ'ך פֿערה
 גיסעסט דוא — שפריכט דעה
 הערר, דער עוינע. (יג) פֿיר
 וואהר! איך קאנוור דיא הענה
 דע צוואמסענשלאגען איבער
 דיינען רויב, דען דוא פֿערה
 איכטעסט, אונד איבער דאז
 בלוט, דאז אין דיינע מיסטע
 פֿלאס. (יד) ווירד דין מוטה
 בעשטעהען? — ווערדען דיי
 נע קרעפטע שטארק גענוג זיין
 פֿיר דיא טאגע דיא איך דיר
 בערייטע? — איך דער עוינע
 האבע עם אויסגעשפראכען,
 אונד פֿאללפיהרע עם אויך. —
 (טו) צערשטרייען ווערדע איך
 ריך אונטער דיא נאציאנען,
 ריך פֿעראיינצעלן אין דיא
 לענדער, אונד זאָ גאנץ פֿערה

לפי קני
 ובדיל
 טילגען דיינע אונרייניגקייט פֿאן דיר. (טז) ערשלאגען זינקסט דוא ניעדער דורך דיי
 נע אייגענע שולד פֿאר דען אויגען דער עלקער; דא ווירסט דוא (טטעכענד) ערקעננען,
 דאס איך דער עוינע בין. (יז) פֿערנער ווארד מיר דעם עוינען ווארט, וויא פֿאלגט:
 (יח) ערדענוזהן! דאז הוין ישראל איזט מיר שלאקקען געווארדען, אללע זינד וויא

קופער

ר ש י

(יב) ותכלע רעיק בעושק. העשרת את אוהביך בעושק שעקת מן העניים. לשון אחר ותכלע
 לשון גזל כמו וכו' בעך נאך ה' (מהלים ו') וכה פֿזרונו ותגולי לרעיק בעושק: (יג) הכיתי
 כפי. לעקתי ווי וקינה: אל כל בעך. כאן למדנו שהגול קזה מן הכל שעליו נחתסגור דין:
 (יד) אשח את עושה אומך. פועל לך כפעלך: (טו) וכתומתי. וכליתי: (טז) ונחלת בך.
 מתחלמלי בעלמך על מה שעשית: (יח) לסיג. מערכות פֿסולת המעורב בכסף וזהב ולריך
 להחיו

ב א ר

לדיק. עד שקר לשען ישפט עליו משפט מוח, כאשר מלאנו בנבות הירעאלי. (יד) אומך,
 חרנמו השנעים: עז טול כאלו נכתב בחוכך ובדרך הזה חרנמתי. (טו) ונחלה, נפעל משרש
 חלל, מלשון ולכי חלל בקרבי, (מהלים ק"ט ב"ז). (יח) לסיג, מוסב על נחשת ובדיל ובכזל
 וגי

חרגום אשכנזי

קופסער, וויא צין, וויא איי-
זען אונד וויא בלייא אים
שמעלצטיגענעל; שלאקקען זינד
דיא איינסט זילכער ווארען.
(יט) דארום שפריכט דער
הערר, דער עוויגע: ווייל איהר
אללע צו שלאקקען געווארדען,
זיילל איך אייך צוואממענכרינ-
גען אין דער מיטטע ירושלים.
(כ) וויא מאן זילבער, קופסער,
אייזען בלייא אונד צין אין דעם
שמעלצטיגעל צוואממענגיבט,
אום פייער דאראן צו פאכען,
דאמיט עס שמעלצע; זא וזיילל
איך אין מיינעם צארגע אונד
אין מיינעם גריממע אייך צו-
זאמען כרינגען, אייך היינין
לענען, אינד שמעלצען. (כא) יא
צוואממען כרינגען וזיילל איך
אייך, וזיילל מיינען פיייערגרים
אויף אייך הינשטראכען לאס-
סען, אונד איהר זאללט דארין
געשמעלצט ווערדען. (כב) וויא
דא זילבער אים טיעגעל צער-
שמעלצט ווירר, זא זאללט

יחזקאל כב

ובדיל וברזל ועופרת בתוך
כור סגים כסף היו: (יט) לכן כה
אמר אדני יהוה יען היות כדכם
לסגים לכן הנני קבץ אתכם אל-תוך
ירושלם: (כ) קבצת כסף ונחשת
וברזל ועופרת ובדיל אל-תוך
כור לפחת עליו אש להנתיך בן
אקבץ באפי ובחמתי והנחתי
והתכתי אתכם: (כא) וכנסתי
אתכם ונפחתי עליכם באש
עברתי ונתכתם בתוכה:
(כב) כהתוך כסף בתוך כור בן
תתכו בתוכה וידעתם כי-אני
יהוה שפכתי חמתי עליכם:
(כג) ויהי דבר יהוה אלי לאמר:
(כד) בן-אדם אמר להאת ארץ לא

מטהרה

איהר דארין צערשמעלצט ווערדען, אונד עקענגען, דאס איך דער עוויגע מיינען
גרים איבער אייך אויסגעשיטטעט. (כג) דעס עוויגען אנארדנונג ווארד. מיר (זויך) מיט
דיעזען ווארטען: (כד) ערדענוואהן! שפריך צו דעמועלכען (דעם זאנדע): דוא ביזט איין
ניכט

ר ש י

להתיכו באש לכורסו: כור. שזרפין בו זהב: (כ) קנולת כסף. כאשר יקבץ הלורף את כל
הסגים אל תוך כור: לפחת. לנפח: להנתיך. וינקת מתרגם ומתיך:
לא

ב א ו ר

וגו' דסמוך; כי בערך אל הכסף הם נחשנים כסגי. בחוך ביר, מוסב על ירושלים, וקראה
כן ע"א סיפה, כי עס יקבלם בחוך כור להתיכם (לקמן פסוק ב'). סגים כסף היו, ענינו כסף
היל' לסיגים, והכניא רבה להגיד כי גם האנשים הנדיקים אשר דמו להכסף באשר באו לירושלי,
נהפכו לסיגים, ולא כי כל הכסף היה לסיגים, אלא רובו נכולו, והחל בגדול ונקטן כלה,
כי ערך הנחשת נפלה מערך הכסף ובדיל מנחשת וגו', וכן היו ישראל בערך אל לדקתם,
וזה הדבר אשר כבר אמרתי במקום אחר, כי אש אשר הנביא: והנחתי ממך לדיק ורשע,
הנביא לא קאב כי גם לדיק גמור ינח, כי חלילה מה! השופט כל הארץ לא יעשה משפט,
הכל

מטהרה היא לא גשמה ביום
 זעם: (כה) קשר נביאיה בתוכה
 כארי שואג טרף טרף נפש אכלו
 חסן ויקר יקחו אלמנותיה הרבו
 בתוכה: (כו) כהניה המסותורת
 ויחללו קדשי בין קדש לחל לא
 ובידלו ובין הטמא לטהור לא
 הודיעו ומשבתותי העלימו
 עיניהם ואחר בתוכם: (כז) שריה
 בקרבה כואבים טרפי טרף
 לשפך דם לא יד נפשות למען
 בצע בצע: (כח) ונביאיה טחו להם

ניכט גערייניגטעם לאנד, דא-
 רום ווירסט אים טאגע דעם
 צארגס הוא ניכט געטרענקט
 דורך רענען. (כה) דא פרא-
 פעטענראטטע אין דייער
 מיטטע גלויכט דעם בריללענ-
 דען רויכניעריגען לאוען, ווען
 ער זיינען רויב פערצעהרט;
 זא צעהן זיא אויף, דא מעני-
 שען, דא קרעפטאגסטע אונד
 שעטצבארסטע נעהמען זיא,
 אונד הייפען דא וויטוען בייא
 דיר. (כו) דא פרועסטער
 אונטערדריקען געוואלטטהע-
 טיג מיינע לעהרע, ענטווייהען
 מיינע הייליגטהומער, אונ-
 טערשיידען ניכט צווישען היי-
 ליגעם אונד געמיינעם;
 (זיכער דען אונטערטייער) צווי-

שען דעם אונריינען אונד ריינען בעלעהרען זיא ניכט, אונד פאן מיינען הודעם גען ענטי-
 פערנען זיא איהר אוגענמערק. זא ווערדע איד ענטווייהעט אונטער איהנען. (כז) דא
 בצעהלסהאכער דארין גלייכען דען רויכניעריגען וואלפען, דא נור בלוט פערניעסען, א מעני-
 שען נור פערניכטען, אום איהרע האכזוכט צו בעשריעריגען. (כח) דא פראפעטען דארין
 וויס-

ר ש י

(כד) לא גשמה ביום זעם. לא נתן גשם הראוי לה לטהר ביום זעם ופירוש סדר
 כחרגמו ולא שתעבדו בה עובדי עבין דיגון עלה ביום לוט: (כה) קשר נביאיה. נקשרים
 יחד בעלם רעה: רפש אכלו. שהיו נוטלין שחד ומחזיקים ידי מרעים להרוג ולגלול ולכוז
 ונשאין להם שלום: מוסן. מאון: (כו) חמסו מורתי. עליהם היה להוכיח ולהורות ולהודיע
 חק ומשפט ולא עשו כהי זה חמס שמסופה מן הכריכין ללמוד: ואחל. ונחללתי: (כז) למען
 נבוע בלע. לחטוף מאון: (כח) טחו להם תפל. דומין לטחי בנין טיט שאינו מעובד כל
 נרכו שאין בו תבן וסוף נפטר מאליו בנא עליו גשמים ולשון תפל כל דבר המחוטר תקין:

ב א ו ר

אכל קראהו לדיק בערך אל רעהו אשר הראיע עוד ממנו, אמנס גם הוא כשע. (כד) לא
 גשמה, נראה כאלו תחברנה מלות על כן, וענינו: על אשר את ארץ לא מטהרה, על
 כן לא גשמה וגו', ובזה במלת גשם לסמן בה שלילת כל ברכה מארכל, כי הגשם יקר מאד
 בצרכות הקדש, ואם יעזרו השמים, הארץ לא תתן את יכולה. והפסוק הזה ענין בפני
 עכמו. (כה) חסן, שם, ופירושו חזק, כמו והיה הצדן לנערת (ישעיה א' ל"א). אלמנתיח,
 כי על ידי ענותיהם הרעות, נפלו העם אל מחנה בשדים והיו להם לגלל. (כו) בהגיה
 חמסו תורתי, נראה בדעת החכם בן זאב (ב"ה ש"ה שרש חמס) כל מעשה שמעות משפטו ביד
 רמה להרע, נקרא חמס, וע"כ ינוא גם על המעול בדבר אשר שאיננו ממון. חמסו מורתי,
 שפסיריה הכהנים החורה מלמד אותה לעם. (כח) טחו להם תפל, ראה נאורנו לעיל י"ג

תִּפְרֹךְ חַיִּים שְׂוֹא וְקִסְמִים לָהֶם
 כֹּזֵב אֲמֹרִים כֹּה אָמַר אֲדֹנָי
 יְהוָה וַיְהִי לֹא דָבָר: (כט) עֵם
 הָאָרֶץ עֲשִׂקוּ עֲשִׂקוּ וּגְזְלוּ גְזוּל וְעֵנִי
 וְאֲכִיזוּן הוֹנֵנוּ וְאֶת־הַגֵּר עֲשִׂקוּ
 בְּלֹא מִשְׁפָּט: (ל) וְאֲבַקֵּשׁ מֵהֶם
 אִישׁ גֵּר־גֵּר וְעֵמֵד בַּפֶּרֶץ לְפָנַי
 בְּעַד הָאָרֶץ לְבַלְתִּי שְׁחַתָּה וְלֹא
 מִצְאָתִי: (לא) וְאֲשַׁפֵּךְ עֲלֵיהֶם
 זַעַמִּי בְּאֵשׁ עֲבָרְתִּי כְּלִיתִים
 דְּרָכָם בְּרֹאשָׁם נִתְּתִי נֶאֱמַר אֲדֹנָי
 יְהוָה:

וויססען מיט טרוני אללעם
 צו איבערטינגען, געבען פאל-
 שע ערשיינונגען פאר, טיישען
 דורך איהרע צווערקניסטע,
 אונד זאגען: דער הערר דער
 אללמעכטיגע האט זאגע-
 שפראכען: דאדאך דער עווי-
 גע עם ניכט געשפראכען.
 (כט) דאז געמיינע פאלק בע-
 דרוקט געוואלטטהעטיג, בע-
 געהט רייבערדיען, בעטריגט
 דען ארמען אונד דירפטיגען,
 אונד דריקקעט דען פֿרעמדען
 מיט אונגערעכטיגקייט. (ל) איד
 זיכטע יעמאנדען אינטער איה-
 נען, דער שראנקען זעטצע,
 זיך פאר מיר אין דען ריס
 שטעללע צור בעשימצונג דעם
 לאנדעס, דאס עם ניכט אינו
 פֿערדערבען שטירצע, פֿאנד
 אבער קיינען. (לא) דארום
 ווערדע איד אויסשיטטען מיי-
 נען צארן איבער זיא, זיא צער-
 שטארען דורך מיינען פֿיער-
 גרים אונד איהרען וואנדעל
 אויף איהר הויפט קאממען

כג (א) וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר:
 (ב) בְּן־אָדָם שְׁתִּים נָשִׁים
 בְּנוֹת אִם־אֶחָת הָיוּ: (ג) וְהִזְנִינָה
 בְּמִצְרַיִם בְּנַעֲוִירֵיהֶן זָנוּ שָׁמָּה

מעכו

לאססען — שפריכט דער הערר, דער אללמעכטיגע.

כג (א) דעם עוויגען ווארט ווארט מיר וויא פאלגט: (ב) עררענ.
 זאהן! צווייא פרויען וועלכע טאכטער איינער מוטטער ווארען,
 (ג) בוהלטען אין איהרער יוגענד אין עגיפטען, דארט ערשלאפֿטען איה-
 רע

ר ש י

כג (ב) שתים נשים. תרתי מדינין דאינון תרתינן נשין: בנות אס אחת. שתיסן מנסיס
 אחת נחלקי לשתיס בימי רחנעס: (ג) שמה מעכו. בני מזרים אס שדיסס לשון

ב א ו ר

(ל) גדר גדר, ראה באינו לעיל י"ג ס', ועל הדרך הוה אמר גם הרד"ק.
 כג (ב) שתיס נשים, כל הפרשה הוואת גראס לפרש"ס יונתן, כי הווא הסביל לתרגס אותס,
 ותרגס שתיס נשים, תרתי מדינין דאינון תרתינן נשין. בנות אס אחת, שתיסן מנסיס
 אחת נחלקי לשתיס בימי רחנעס, (רש"י). (ג) וחונינה במצרים, ת"י וטעמה נמלכטס
 בתר פלקן טעומהון, וכן כל ענין הפרשה הוואת על כד השאלה, ועד"ז מתורגמות סגנונות פרשה זו